

**POSELSTVÍ POSVÁTNÉHO SYNODU
PRAVOSLAVNÉ CÍRKVE V ČESKÝCH ZEMÍCH A NA SLOVENSKU
PASCHA KRISTOVA 2019**

Drazí duchovní otcové, v Kristu milovaní bratři a sestry:

Χριστός κοκκῆσε! Kristus vstal z mrtvých! Πασχαλινὸς κοκκῆσε! Vpravdě vstal z mrtvých!

Сїй дїнь, єгоже сотворї гдѣ, возрѣдїмєл ѿ возвелїмєл кѣ ѡнь! To je ten den, který učinil Hospodin, plesejme a radujme se v něm! – říká žalmista David (Ž 117, 24).

V dobách Starého Zákona byl svátek Paschy slavnostní vzpomínkou na velkolepé vysvobození z egyptského otroctví. Co potom říci o naší Pasše? Vždyť Starý Zákon byl jen stínem a předznamenáním toho, co mělo přijít s narozením a vítězstvím přislíbeného Mesiáše. Stará Pascha, kterou slavili Židé, byla svátkem tělesného vysvobození izraelského národa, osvobození z pozemského otroctví pod bičem faraóna. Naše křesťanská Pascha je mnohem vznešenější, protože je duchovní a řeší věčný úděl člověka. Kristova Pascha vyvádí věřící spoutané hříchem ven z duchovního otroctví – k odpuštění jejich vin a do svobody Božích dětí. Vyhnance vrací do Ráje. Vede je od smrti k životu. Namísto úniku z područí faraóna se nyní Boží lid zbavuje krutosti d'ábla a věčné záhuby.

Pascha Christova je naším největším svátkem, v kterém oslavujeme, že samotný Boží Syn svým Zmrtvýchvstáním přešel z tohoto světa k nebeskému Oci, ze země do nebe, a tím nás zbavil od věčné smrti a otročení d'áblu. Daroval nám **ὡκλιτῆς χάρισμα κῆρίμου κίτη** – **moci stát se Božími dětmi** (Jn 1, 12), jak vysvětluje sv. Ambrož Milánský.

Hlahol paschálních zvonů svolává věřící, svátečně oblečené do nejlepších oděvů, aby – podobně jako kdysi ženy myronosice – žasly nad prázdným hrobem, z kterého vyzařuje nehmotné světlo Vzkříšení. Duchovenstvo ve světlých rouchách s kadidlem, věřící se svícemi – všichni společně obchází chrám s paschálním zpěvem. Lidé se radují, andělé spolu s nimi vzdávají chválu. Nebe i země se spojili, aby oslavili Vzkříšení a Vítězství Ježíše Krista nad smrtí:

Δα κοκκῆσετῆς κῆς, ἡ πασχαλινὴ κρῆσις єρω, ἡ δα κῆζῆτῆς ὡ λιτῆς єρω ηενακίδλιπῆν єρω!

Necht' povstane Bůh a rozprchnou se nepřátelé Jeho, a necht' utíkají před tváří Jeho ti, kteří Ho nenávidí! (Ž 67, 2).

Na Kristově Vzkříšení stojí naše pravoslavná víra. Apoštol Pavel volá směrem k těm, kterých víra je slabá, anebo chabá:

ἴμμε χριστός ηε κοκῆς, εἴετῆνα κῆρα κίση!

Jestli Kristus nevstal z mrtvých, marná je vaše víra! (1 Kor 15,17)

My nemusíme pochybovat, protože máme celý oblak svědků – samotný apoštol Pavel viděl vzkříšeného Spasitele. Prvokřesťanská Církev měla ve svých řadách stovky lidí, kteří se střetli so zmrtvýchvstalým Kristem. Dokonce i mimo prostředí Církvě některé důvěryhodné osoby vydaly o tom svoje svědectví. Potom je tu nespočetné množství svědectví pravoslavných svatých, kterým se Hospodin zjevil ve své slávě. Takováto zjevení nechybí

ani v dnešní době – za všechny vzpomeňme alespoň na svědectví nedávno svatořečeného velkého starce Paisije Svatohorce (+1994), který během svého pozemského života několi-krát uviděl nepopsatelně krásnou tvář Ježíše Krista.

Kristovo Vzkříšení nám dává důkaz a záruku, že všechno, v co věříme a do čeho jsme vložili svou naději, je pravda! Hospodinovo Zmrtvýchvstání je zárukou našeho vlastního vzkříšení. Je zárukou poražení smrti a překonání moci hříchu. Je zárukou vítězství našeho Spasitele nad nepřítelem lidského rodu, nad zhoubcem lidských duší, nad d'áblem a jeho mocnostmi. Je zárukou brány, otevřené pro člověka zpět do Ráje. Je zárukou naší spásy a věčného blaženého života s Kristem. Vzkříšením jsme od Něho dostali záruku opravdovosti všeho, v co věříme a v co doufáme.

Adam a Eva byli kdysi kvůli hříchu od Boha vyhnáni z Ráje a jeho brána se před nimi zavřela. Když se svojí neposlušností odcizili Stvořiteli, přišli o Ráj, ztratili přístup ke stromu života a vnikla do nich smrt. Avšak přišel Kristus, kterého Písmo svaté nazývá novým Adamem, a prokázal poslušnost, a to až do krajnosti – po smrt na kříži (Flp 2, 8). Právě touto smrtí otevřel dotehdy pevně uzavřenou bránu Ráje. Otevřel ji pro nás všechny, neboť jako všichni umírají v Adamovi, tak i všichni ožívají v Kristu (1 Kor 15, 22).

Kristova Pascha není pro nás jen každoroční sváteční vzpomínkou. Je to neustále prožívaná skutečnost našeho křesťanského života. Hospodinovo Vzkříšení je osou naší víry. Tato víra nabízí našim srdcím, sváděným různými pokušeními a zmučeným světskou marností, dar již zde na zemi prožívat část radosti nebeského Království. Protože Kristus ukázal vítězství nad jakýmkoliv nepřítelem, můžeme spolu s apoštolem Pavlem nadšeně zvolat: *Ἰζκρίθηκα, ἴσχω ἢ θάνατον, ἢ ζωὴν, ἢ ἀγγέλον, ἢ ἀνάστασιν, ἢ ἀνάστασιν, ἢ ἄνευ ἰσχύος, ἢ ἄνευ πνεύματος, ἢ ἄνευ ἱερέως, ἢ ἄνευ ἵκεως.* **Jsem přesvědčený, že ani smrt, ani život, ani andělé, ani království, ani mocnosti, ani přítomné, ani budoucí věci, ani výška, ani hloubka, ani nijaké jiné stvoření nás nebude moci odloučit od Boží lásky, která je v Ježíši Kristu, našem Pánu (Řím 8, 38-39).**

Ἰμε κο ἐδύναμον περιεσχίσειν ἡμᾶς θάνατον, ἀρχαί, ἐδύναμεις, μήθηλα, ἢ ἰσχυροὺς κτίσθαι ἢ ἀρχὴν πύκτου, ἢ ἄνευ ἰσχύος, ἢ ἄνευ πνεύματος, ἢ ἄνευ ἱερέως, ἢ ἄνευ ἵκεως.

Neboť jak proviněním jednoho skrze jednoho zavládla smrt, tím spíše skrze Jednoho, Ježíše Krista, budou v životě kralovat ti, kteří dostávají hojnost milosti a dar spravedlivosti (Řím 5, 17).

To je pozvání adresované nám všem, pozvání na „paschální hostinu víry“, jak hovoří sv. Jan Zlatoústý.

Půst, jestli jsme ho konali ve správném duchu, v nás probudil touhu po Bohu, a po společenství s Ním. Obrátil náš duchovní zrak od pozemského k nebeskému, od materiálního k duchovnímu, od dočasného k věčnému. Díky tomu s vírou hledíme na Kristův kříž, skrze který Spasitel sestoupil za námi až na samotné dno lidské bídy. Ve znamení Kříže vidíme zjevení Boží lásky k člověku. Lásky, na kterou věřící člověk odpovídá svou vděčností a odvetnou láskou. Hospodinovo Vzkříšení je slavnostním a velkolepým zjevením Boží moci a Jeho svrchované vlády. Vykupitel se ujal těch, které našel na dně nehlubší

propasti, a nese je se Sebou nahoru ke svobodě. Vede ty, kteří byli uvězněni ve strašných temnotách; rozlomil brány žaláře, otevírá jim cestu ke světlu. Lidí, týraných ďáblem za jejich hříchy, se ujal Bůh a uvádí je do říše blaženosti a odpuštění.

Touha po věčném životě není pro nejhlubší nitro naší duše ničím cizím. Všichni – již od útlého dětství – kdesi v kořenech vlastní bytosti vnímáme nepřírozenost smrti a pocítujeme odpor k pomínutelnosti. Nemůžeme se s ní smířit – tak nad smrtí nařiká básník. Smrt je nám z hloubky srdce odporná. Cítíme, že jsme stvořeni pro život, a ne pro umírání. A tento věčný nesmrtelný život, o který bylo lidstvo pradávným neposlechnutím prvních lidí připraveno, nám přišel Kristus vrátit. Jakými slovy Mu za to můžeme poděkovat? Hospodin se za námi vydal především proto, abychom z Jeho rukou přijali dar života, který nám nabízí; abychom přijali jako dar Jeho samotného – pro nás poníženého, ukřižovaného, trpícího a pochovaného; abychom Ho přijali spolu s Jeho vítězstvím nad smrtí, vstávajícího z mrtvých a vystupujícího se slávou na nebesa.

Takovýmto způsobem se skrze víru, pokoru, poslušnost a oddanost Jeho milované Církvi stáváme účastní na Jeho slávě i na Jeho Vzkříšení, abychom se spolu s Ním radovali po nekonečné věky v Jeho Království.

Tím se dostáváme i k odpovědi na otázku, jak důstojně oslavit Paschu. Především posilněním své víry a vděčnosti Bohu za to, co pro nás učinil. Víru a vděčnost vtělíme do svých životů tím, že budeme žít podle Božích přikázání, aby byly milé Hospodinu. A nezapomínejme, že na Kristovo Vzkříšení můžeme důstojně odpovědět odvetnou láskou – trpělivostí, soucitem, starostlivostí o druhé, nezištnou pomocí, kterou si navzájem prokážeme, snášenlivostí, pokorou před bližními. Pro paschátní radost zapomeňme na naše neshody. To je ta pravá oslava, kterou od nás Hospodin očekává! Vždyť o tom zpíváme při paschátní bohoslužbě:

Проекѣтїи мѣх торжеи тѣомъ, ѿ дрѣвѣ дрѣга ѡбїи мѣмъ!

Budeme zářit touto slávou, a navzájem se obejmeme!

Přejeme všem povznášející a radostnou oslavu letošní Paschy Kristovy a zdravíme vás slovy paschátního troparu:

Хрїтосъ воскресъ ѿ мѣртвѣхъ, смѣртїю смѣрть попрѣкъ, ѿ сѣщїи мѣх
ко гровѣхъ живѣтъ даровѣкъ!

**Kristus vstal z mrtvých, smrtí smrt překonal,
a jsoucím ve hrobech život daroval!**

† **Rastislav**
arcibiskup prešovský,
metropolita českých zemí a Slovenska

† **Michal**
arcibiskup pražský a českých zemí

† **Simeon**
arcibiskup olomoucko-brněnský

† **Juraj**
arcibiskup michalovsko-košický

† **Izaiáš**
biskup šumperský